

ด่วนที่สุด

ที่ กค 1006/ 52 02

ศคค. 2251

28 มี.ค. 51
14.054.

ศคค. 3/128.1

28 มี.ค. 51
14.054.

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

๒๘ มีนาคม 2551

เรื่อง มาตรการเงินทุนเพื่อประชาชนและเศรษฐกิจฐานราก

1 มี.ค. 2551

จัดเข้าวาระ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งมีนโยบายที่จะเร่งดำเนินการในปีแรกรวม 19 มาตรการ โดยใน 19 มาตรการนั้นมีมาตรการสำคัญทางด้านการเงินการคลังที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการในระดับฐานราก โดยการสร้างงานและอาชีพ สร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยตัวเอง และพัฒนาโครงการที่จะก่อให้เกิดรายได้ที่ยั่งยืน พัฒนาสินทรัพย์ชุมชน อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย สร้างทางเลือกและลดการพึ่งพาแหล่งเงินกู้ยืมในระบบเพื่อสร้างโอกาสในการลงทุนและสร้างรายได้ผ่านสถาบันการเงินของรัฐ และสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาของท้องถิ่น เข้าถึงองค์ความรู้สมัยใหม่ มีแหล่งเงินทุนที่ถาวรที่จะเกื้อกูลพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการ การตลาด พื้นฟูอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างรายได้หลักและรายได้รองในรูปแบบที่จะยึดถือเป็นอาชีพอย่างมั่นคง นั้น

กระทรวงการคลังใคร่ขอเสนอมาตรการเงินทุนเพื่อประชาชนและเศรษฐกิจฐานราก ดังนี้

1. แนวทางการกำกับตรวจสอบโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 ได้มีมติเห็นชอบการยุติการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข และขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในวงเงินจำนวน 20,000 ล้านบาท โดยให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณเพื่อเริ่มดำเนินการโครงการในระยะเร่งด่วน ปีที่ 1 จำนวนไม่เกิน 10,000 ล้านบาท และให้ตั้งงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำนวน 20,000 ล้านบาท เพื่อใช้ในการดำเนินการในปีที่ 1 (ส่วนที่เหลืออยู่) และตั้งงบประมาณอีกจำนวน 10,000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการในปีที่ 2 และผูกพันงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 อีกจำนวน 10,000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการในส่วนที่เหลือของปีที่ 2 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะกรรมการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน

อย่างไรก็ดี เพื่อความชัดเจน และความโปร่งใสของโครงการ คณะกรรมการฯ ได้กำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาโครงการที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการออกเป็น 7 ประเภที่สำคัญ เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจนที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก การแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านและชุมชนด้วยตนเอง การพัฒนาสินทรัพย์ของหมู่บ้านและชุมชน การเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรของรัฐ ท้องถิ่น และจังหวัด เป็นต้น รวมทั้งมีการกำหนดกลไกการตรวจสอบด้วย

สำหรับการเบิกจ่ายและการกำกับดูแลตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ ให้หมู่บ้าน/ชุมชนเบิกจ่ายโดยตรงเสมือนหนึ่งเป็นหน่วยเบิกจ่ายย่อยโดยการเปิดบัญชีทางธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และ/หรือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (บมจ. ธนาคารกรุงไทย) และให้มีการบันทึกการเบิกจ่ายและการติดตามผลในระบบ GFMS เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้อย่างทันการณ์ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน หาก ธ.ก.ส. หรือสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เบิกจ่ายและเป็นพี่เลี้ยงแก่หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถพิจารณาจัดสรรวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติมให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชนได้แล้ว คณะกรรมการฯ อาจขยายความช่วยเหลือสมทบคณะกรรมการของชุมชนได้ด้วย โดยให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการ SML เป็นงานตามนโยบายสำคัญลำดับแรก

2. มาตรการเพิ่มเงินทุนและการจัดการเรียนรู้ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เป็นอีกมาตรการหนึ่งในนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรกโดยการเพิ่มศักยภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุน สร้างงานและอาชีพ สร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ประชาชนในชุมชน และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน รวมถึงการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีการบริหารจัดการที่ดีให้สามารถยกระดับเป็นสถาบันการเงิน โดยมีแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องตามมติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2551 ดังนี้

2.1 ในช่วงที่ผ่านมา มีจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งสิ้น 80,206 แห่ง โดยมีหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านฯ แล้ว จำนวน 78,013 แห่ง ซึ่งได้มีการจัดสรรและโอนเงินแล้วจำนวน 78,013 ล้านบาท และมีกองทุนหมู่บ้านฯ ที่ได้รับการเพิ่มทุน 23,256 กองทุน คิดเป็นเงิน 2,325.6 ล้านบาท โดยยังมีหมู่บ้าน/ชุมชนที่ยังไม่ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเหลืออยู่อีก 2,193 แห่ง ทั้งนี้ จากวงเงินกู้ 92,230.4 ล้านบาท รัฐบาลได้มีการจัดสรรเงินเพื่อชำระคืนเงินต้นแล้ว 80,061 ล้านบาท และมียอดหนี้คงค้างจำนวน 8,100 ล้านบาท ซึ่งกำหนดชำระคืนเงินกู้ให้หมดตามแผนภายในปีงบประมาณ 2552

2.2 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านฯ สำหรับหมู่บ้านที่ตั้งใหม่ภายในเดือนธันวาคม 2550 ซึ่งประมาณว่าจะมีหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีศักยภาพและผ่านการประเมินผล ซึ่งพร้อมที่จะดำเนินการจัดตั้งกองทุนฯ จำนวน 1,600 แห่งจาก 2,193 แห่ง โดยใช้วงเงินกู้ที่ยังคงเหลืออยู่จากธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จำนวนรวม 7,769.61 ล้านบาท ทั้งนี้ ให้สำนักงานประมาณพิจารณาการจัดสรรงบประมาณเพื่อชำระคืนเงินกู้ในปี 2552 อีกจำนวน 1,600 ล้านบาท รวมเป็นจำนวน 9,700 ล้านบาท

2.3 การจัดการเรียนรู้ของกองทุนหมู่บ้านฯ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ การเพิ่มศักยภาพของกองทุนหมู่บ้านฯ และการพัฒนากองทุนหมู่บ้านฯ ที่มีการบริหารจัดการที่ดีและมีความพร้อมเพื่อยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชน นอกจากนี้ ให้ ธ.ก.ส. ธนาคารออมสิน บมจ. ธนาคารกรุงไทย และสถาบันการเงินอื่นได้ร่วมในการประเมินศักยภาพกองทุนหมู่บ้านฯ เพิ่มเติม โดยเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชนที่ยังไม่เข้าข่าย ให้หน่วยงานดังกล่าว มีการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพ วางแผนการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติในการส่งเสริมศักยภาพของกองทุนหมู่บ้านฯ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่จะได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ อยู่ในระหว่างการศึกษาแนวทางการสนับสนุนสินเชื่อเพิ่ม/ต่อยอด

แก้กองทุนหมู่บ้านฯ (ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้เตรียมวงเงินสินเชื่อเพิ่ม/ต่อยอดแก้กองทุนหมู่บ้านฯ 4,000 ล้านบาท และ 16,000 ล้านบาท ตามลำดับ) และการเพิ่มทุนแก้กองทุนหมู่บ้านฯ โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน และแนวทางในการเพิ่มศักยภาพกองทุนหมู่บ้านฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของกองทุน ให้สำนักงานประมาณจัดสรรให้เป็นรายปี

2.4 สำหรับการยกระดับศักยภาพกองทุนหมู่บ้านฯ เป็นสถาบันการเงินชุมชนที่ได้มาตรฐานและสามารถประเมินผลและวิเคราะห์จำแนกเครดิตและสถานะของแต่ละกองทุน โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้แปลงสภาพเป็นเครือข่ายสถาบันการเงินที่ถาวรต่อไป ซึ่งในระยะแรกจำเป็นต้องมีการจัดทำระบบบัญชีมาตรฐาน และกระบวนการของการพิจารณาให้สินเชื่อสำหรับกองทุนหมู่บ้านฯ ทุกแห่ง จะมอบให้สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงพิจารณาเสนอคณะกรรมการฯ อนุมัติให้กองทุนหมู่บ้านฯ ถือปฏิบัติและเชื่อมโยงกับระบบ online ของ บมจ. ธนาคารกรุงไทยต่อไป

3. โครงการฟื้นฟูและพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและยากจน ให้แก่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. รายย่อยและยากจนที่มีหนี้เงินกู้รายละไม่เกิน 100,000 บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 พักหนี้เกษตรกรที่มีปัญหาหนี้สินค้างชำระอันเนื่องจากเหตุสุจริตและจำเป็นจำนวนประมาณ 336,633 ราย ดันเงินกู้ค้างเป็นเงินประมาณ 17,990 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2551) โดยไม่ต้องชำระต้นเงินกู้และดอกเบี้ยที่พึงมีตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 เป็นระยะเวลา 2 ปี ในกรณีนี้ ธ.ก.ส. จะจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพของครัวเรือนเกษตรกร พัฒนาความรู้ ศักยภาพในการประกอบอาชีพภายใต้กระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาของโครงการ เช่น การพัฒนาศักยภาพวิทยากรกระบวนการชุมชนและครูเกษตรกร อบรมเกษตรกรโดยสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ศึกษาพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และจัดวิทยากรให้ความรู้ในพื้นที่ รวมทั้งให้สิทธิสมัครเป็นสมาชิกกองทุนทวิสุข

ทั้งนี้ ธ.ก.ส. จะต้องดำเนินการคัดเลือกและประเมินศักยภาพลูกค้าที่ต้องได้รับการพักหนี้อย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดความช่วยเหลือกับผู้ที่มีความจำเป็นและสมควรได้รับการฟื้นฟูอย่างแท้จริง

3.2 ในการดำเนินการตามข้อ 3.1 ธ.ก.ส. จะขอเงินงบประมาณสำหรับชดเชยโครงการฟื้นฟูและพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและยากจนรวมทั้งสิ้นในเบื้องต้นประมาณ 4,074 ล้านบาท ตามข้อมูลลูกค้า ณ วันที่ 31 มกราคม 2551 โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ชดเชยดอกเบี้ยจากการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย 336,633 ราย จำนวนหนี้ 17,990 ล้านบาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยต่ำสุดที่ ธ.ก.ส. คิดกับลูกค้าธนาคาร เป็นเงินปีละ 1,350 ล้านบาท โดยรัฐบาลจะชดเชยให้ 2 ปี และเมื่อรวมค่าใช้จ่ายบริหารโครงการแล้วไม่เกิน 2,700 ล้านบาท

(2) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานฟื้นฟูพัฒนาอาชีพเกษตรกรที่พักชำระหนี้ 336,633 ราย เป็นเวลา 2 ปี รวมเป็นเงิน 1,374 ล้านบาท

(3) ธ.ก.ส. ขออนุมัติในหลักการที่จะทำความตกลงกับสำนักงานประมาณในการจัดสรรงบประมาณสำหรับรายการที่ (1) และ (2) ตามข้อมูลจริง ณ วันที่ 31 มีนาคม 2551 ซึ่งเป็นข้อมูลก่อนเริ่มโครงการ และการจ่ายเงินชดเชยจริง จะคำนวณตามผลดำเนินงานที่เกิดขึ้น

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

(1) เพื่อให้การติดตามการดำเนินโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อยและยากจนมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ให้ ธ.ก.ส. แต่งตั้งผู้กำกับดูแลโครงการเพื่อจัดทำแผนงานและระบบการรายงานผลที่จำแนกรายชื่อ ประเภทลูกค้า พื้นที่ และผลการพักหนี้ ฯลฯ ที่ชัดเจน เสนอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเพื่อประเมินผลและพิจารณาแนวทางการให้เงินชดเชยดอกเบี้ยแก่ ธ.ก.ส. รวมทั้งประสานกับกรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เพื่อพัฒนาระบบการรายงานและติดตามผล ระบบงาน ประเมินผล และการบันทึกบัญชี (ระบบ GFMS) ให้เป็นระบบ online และ real time ที่สมบูรณ์ต่อไป

(2) เพื่อให้การบรรเทาภาระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. เป็นไปอย่างเป็นระบบและเกิดบูรณาการ ธ.ก.ส. ต้องศึกษาโครงสร้างการให้สินเชื่อ การคิดอัตราดอกเบี้ย และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสม เสนอให้กระทรวงการคลังพิจารณาด้วย

4. โครงการธนาคารประชาชน โดยธนาคารออมสิน

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการลงทุนประกอบธุรกิจ ซึ่งได้เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2544 มีผลการอนุมัติสินเชื่อไปแล้ว จำนวน 3,048,995 ราย เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 37,128.52 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2550 มียอดสินเชื่อคงค้างจำนวน 6,740.51 ล้านบาท

โครงการดังกล่าวเป็นประโยชน์กับประชาชนในระดับฐานราก ธนาคารออมสินจึงดำเนินโครงการต่อเนื่องในปี 2551 โดยตั้งเป้าหมายสินเชื่อจำนวนเงิน 5,000 ล้านบาท จำนวนราย 250,000 ราย (ครอบครัว) คิดเป็นผู้ได้รับประโยชน์ 1 ล้านคน และยังปรับปรุงมาตรการเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีโอกาสสร้างอาชีพและรายได้มากยิ่งขึ้น ดังนี้

4.1 ลดดอกเบี้ยให้แก่ลูกค้าเดิมที่มีประวัติการชำระหนี้ดี โดยกรณีอายุสัญญา 1 ปี จะลดดอกเบี้ยให้ ร้อยละ 0.25 ต่อเดือน โดยจะจ่ายเงินคืนให้กับลูกค้าเมื่อชำระครบตามกำหนดสัญญา กรณีอายุสัญญา 2 ปี ปีที่ 1 คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ปีที่ 2 คิดดอกเบี้ยร้อยละ 0.75 ต่อเดือน โดยจะจ่ายเงินคืนให้กับลูกค้าเมื่อชำระครบตามกำหนดสัญญาอีกร้อยละ 0.25 ต่อเดือน กรณีอายุสัญญา 3 ปี ปีที่ 1 คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ปีที่ 2 คิดดอกเบี้ยร้อยละ 0.75 ต่อเดือน และปีที่ 3 คิดดอกเบี้ยร้อยละ 0.50 ต่อเดือน

4.2 เพิ่มความรวดเร็วการอนุมัติสินเชื่อและขยายพื้นที่ในการให้บริการ

4.3 อำนวยความสะดวกในการชำระเงิน โดยให้พนักงานของสาขาออกให้บริการรับฝากเงินรับชำระหนี้ ณ สถานประกอบอาชีพ/ที่อยู่ของลูกค้าสม่ำเสมอ โดยเพิ่มจุดชำระคืนเงินกู้ให้ลูกค้า

4.4 เสริมสร้างศักยภาพด้านการประกอบอาชีพและการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ หากประชาชนมีความต้องการใช้สินเชื่อมากขึ้น ธนาคารออมสินจะพิจารณาขยายวงเงินสินเชื่อธนาคารประชาชนเพิ่มขึ้นอีกตามสถานการณ์และความเหมาะสม

5. โครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัยของ ธอส.

5.1 โครงการบ้าน ธอส. เพื่อที่อยู่อาศัยแห่งแรก เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยที่ไม่เคยเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ โดยเป็นโครงการใหม่ในปี 2551 มีวงเงินการปล่อยสินเชื่อในโครงการนี้ทั้งหมด 10,000 ล้านบาท โดยเสนออัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราของธนาคารตามปกติและมีช่วงระยะเวลาคงที่ที่ยาวขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วไปที่มีรายได้น้อยไม่เกินเดือนละ 15,000 บาท วงเงินไม่เกินรายละ 600,000 บาท ซึ่ง ธอส. จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ 2 รูปแบบ คือ 1) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 7 ปี ร้อยละ 4.0 ต่อปี ปีที่ 8 จนครบอายุสัญญาอัตราดอกเบี้ย MRR-0.5 ต่อปี และ 2) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 10 ปี ร้อยละ 4.5 ต่อปี ปีที่ 11 จนครบอายุสัญญา อัตราดอกเบี้ย MRR-0.5 ต่อปี โดยผู้กู้สามารถยื่นคำขอได้จนถึงสิ้นปี 2551 ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยคงที่ที่กล่าวถึงทั้ง 2 กรณี เป็นอัตราดอกเบี้ยตามภาวะตลาดปัจจุบัน ส่วนอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ออกพันธบัตร

ในการนี้ ธอส. จะออกพันธบัตรอายุ 7 ปี จำนวน 7,000 ล้านบาท และพันธบัตรอายุ 10 ปี จำนวน 3,000 ล้านบาท โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน โดยอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรที่ ธอส. ออกและกระทรวงการคลังค้ำให้นั้น จะเป็นอัตราดอกเบี้ยสำหรับผู้ขอในโครงการนี้ด้วย

5.2 โครงการอื่นๆ ธอส. มีโครงการเพื่อผู้มีรายได้น้อยให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องหรือเป็นโครงการใหม่ที่สำคัญ เช่น

- (1) โครงการ ธอส-กบข. ครั้งที่ 5 วงเงิน 10,000 ล้านบาท สำหรับข้าราชการสมาชิก กบข. และข้าราชการไม่เป็นสมาชิก กบข. จำนวน 17,500 ราย อัตราดอกเบี้ยต่ำโดย ปีที่ 1 เท่ากับ MRR -2.25% ปีที่ 2 เท่ากับ MRR -1.50% และปีที่ 3 จนถึงตลอดอายุสัญญา เท่ากับ MRR-1.25%
- (2) โครงการบ้านเอื้ออาทร เฟส 2 วงเงิน 20,000 ล้านบาท สำหรับประชาชนทั่วไปที่มีรายได้ไม่เกิน 22,000 บาท และเป็นผู้ได้รับสิทธิซื้อบ้านจากโครงการบ้านเอื้ออาทรของการเคหะแห่งชาติจำนวนประมาณ 50,000 ราย
- (3) โครงการบ้าน ธอส.-สปส. เพื่อที่อยู่อาศัยของผู้ประกันตนของสำนักงานประกันสังคม จำนวนประมาณ 18,000 ราย วงเงิน 10,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ ปีที่ 1-5 เท่ากับ 3.75% และปีที่ 6 จนถึงตลอดอายุสัญญาเท่ากับ MRR- 1.00%
- (4) โครงการบ้านมั่นคงระหว่าง ธอส. กับ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ขยายวงเงินเป็น 400 ล้านบาท สำหรับกลุ่มสหกรณ์ชุมชนที่ได้รับคัดเลือกจาก พอช.

6. โครงการสินเชื่อเพื่อเกษตรกรของ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในการประกอบอาชีพและกิจกรรมของเกษตรกร ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยในปีบัญชี 2550 (11 เดือน) ธ.ก.ส. สามารถอนุมัติสินเชื่อได้ถึง 250,000 ล้านบาท และมีเป้าหมายการอนุมัติสินเชื่อในปีบัญชี 2551 จำนวน 325,000 ล้านบาท โดยมีโครงการที่สำคัญได้แก่

6.1 โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อปลูกพืชทดแทนพลังงาน วงเงิน 25,000 ล้านบาท สำหรับอ้อย 13,000 ล้านบาท มันสำปะหลัง 9,500 ล้านบาท และปาล์มน้ำมัน 2,500 ล้านบาท

6.2 โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อผลิตไบโอดีเซลร่วมกับกระทรวงพลังงาน โดยเงินทุนให้กู้ในโครงการ จำนวน 1,000 ล้านบาท (วงเงิน 3 ปี เท่ากับ 7,000 ล้านบาท) เป็นเงินทุนของ ธ.ก.ส. และเงินที่ได้จากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของกระทรวงพลังงาน

6.3 โครงการส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลในพื้นที่จังหวัดระยอง ขอนแก่น และนครราชสีมา วงเงินจำนวน 1,000 ล้านบาท เป้าหมาย เกษตรกรจำนวนประมาณ 200,000 ราย

6.4 โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชน 5,450 ล้านบาท โดยมีจำนวนกลุ่มอาชีพและกลุ่มการเงินที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้มีไม่น้อยกว่า 12,000 กลุ่ม

นอกจากนี้ กระทรวงการคลังจะเร่งรัดและพัฒนาระบบประกันความเสี่ยงให้เกษตรกร โดย ธ.ก.ส. จะขยายโครงการรับประกันภัยพืชผลโดยใช้ดัชนีภูมิอากาศเป็นปัจจัยในการประเมินความเสียหายให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา นครสวรรค์ เพชรบูรณ์และลพบุรี และกระทรวงการคลังจะส่งเสริมให้บริษัทประกันวินาศภัย ออกกรมธรรม์ประกันความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังจะกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้มีการอนุมัติสินเชื่อด้วยความรอบคอบตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และกำกับดูแลให้มีการบริหารความเสี่ยง และติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ อย่างใกล้ชิด และหากมีความจำเป็น กระทรวงการคลังจะพิจารณาการเพิ่มทุนหรือสนับสนุนทางการเงินอื่นๆ เพื่อดูแลและสนับสนุนให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายภายใต้ความมั่นคงทางการเงินและความเพียงพอของเงินกองทุน

กระทรวงการคลังเห็นว่าเมื่อมีการบูรณาการของมาตรการเพื่อสนับสนุนแหล่งเงินสำหรับประชาชนและธุรกิจฐานรากอย่างยั่งยืนแล้ว หากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใน 4 ปีข้างหน้า ประชาชนและธุรกิจระดับฐานรากจะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมอย่างทั่วถึง สร้างรายได้และมีความเป็นอยู่ที่ดี

อนึ่ง เนื่องจากการดำเนินการตามมาตรการเงินทุนเพื่อประชาชนและเศรษฐกิจฐานรากเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องเร่งด่วนตามนโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 โดยกำหนดที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก จึงใคร่ขอได้โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 1 เมษายน 2551

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ
พร้อมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่างๆ ภายใต้มาตรการเงินทุนเพื่อประชาชนและ
เศรษฐกิจฐานราก ตามที่กำหนดในข้อ 1 – 6 ต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงิน

โทร. 0-2273-9020 ต่อ 3243

โทรสาร. 0-2618-3374

เรียน พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์

รมต.คลัง (เลข ๐ ด.ม. พล.อ.เปรม)

ในวโรกาส ๑ เมษายน ๒๕๕๗

รองนายกรัฐมนตรี

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. สถานภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.1 การจัดตั้งกองทุนและการจัดสรรเงิน

ที่	กองทุน	จำนวน	การจัดสรรเงิน		
			กองทุน 1 ล้านบาท (ล้านบาท)	เพิ่มทุน 1 แสนบาท (ล้านบาท)	รวม (ล้านบาท)
1.	กองทุนหมู่บ้าน	73,821	73,821.0	2,325.6	76,146.6
2.	กองทุนชุมชนเมือง	3,454	3,454.0	-	3,454.0
3.	กองทุนชุมชนทหาร	738	738.0	-	738.0
	รวมทั้งสิ้น	78,013	78,013.0	2,325.6	80,338.6

หมายเหตุ (1) การตั้งกองทุนและการจัดสรรเงิน เมื่อ กันยายน 2549

(2) นโยบายที่ผ่านมาให้ชะลอการจัดตั้งและเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.2 กระแสเงินทุนหมุนเวียนในกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ที่	แหล่งเงิน	ณ กันยายน 2549 (ล้านบาท)	ณ ธันวาคม 2549 (ล้านบาท)	ผลต่าง
1.	ภาครัฐ (เงิน 1 ล้าน + 1 แสน)	80,338.6	80,338.6	-
2.	ภาคประชาชน (ส่งเสริมการออม)	26,732.0	30,120.5	+ 3,388.5
3.	สถาบันการเงิน (การขยายวงเงินกู้)	22,023.4	21,074.48	- 949.02
	รวมทั้งสิ้น	129,004.0	131,533.48	

1.3 การใช้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เงินทุนหมุนเวียน	ปี 2549	ปี 2550 : ณ ธ.ค. 50
1) การกู้ยืมหมุนเวียนสะสม	5-6 รอบ / กองทุน	6-7 รอบ / กองทุน
2) จำนวนครั้งของการกู้ยืมเงินรวมสะสม	28,709,908 ครั้ง (สัญญา)	32,427,338 ครั้ง (สัญญา)
3) จำนวนเงินกู้ยืมรวมสะสม	404,398.11 ล้านบาท	464,568.20 ล้านบาท

จำนวนสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน สะสมรวม 10,281,513 ราย (คิดเป็นร้อยละ 87 ของสมาชิกทั้งหมด)

การใช้เงินกู้ของครัวเรือนสมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.30 นำไปลงทุนด้านการเกษตร รองลงมา ได้แก่ การค้าขาย ร้อยละ 16.28 ด้านอุตสาหกรรม ร้อยละ 3.64 การบริการ ร้อยละ 2.84 บรรเทาเหตุฉุกเฉิน ร้อยละ 1.74 และกิจกรรมกลุ่ม ร้อยละ 1.20 ตามลำดับ

1.4 การชำระคืนเงินกู้ และหนี้ค้างชำระ

จากการศึกษาของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันการเงิน และกรมการพัฒนาชุมชน ตลอดจนจากการศึกษาของหน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่างๆ พบว่ามีการชำระคืนเงินกู้ที่ตรงต่อเวลา และการค้างชำระ ดังนี้

หน่วยงาน	ปี 2547		ปี 2548		ปี 2549	
	ชำระคืน	ค้างชำระ	ชำระคืน	ค้างชำระ	ชำระคืน	ค้างชำระ
1. สทบ.	95.26	4.74	92.85	7.15	88.26	11.74
2. สถิติ	93.60	6.40	94.00	6.00	-	-
3. NIDA	98.50	1.50	-	-	-	-
4. TDRI	-	-	94.00	6.00	-	-
5. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	-	-	83.00	17.00	-	-
6. กรมการพัฒนาชุมชน	-	-	-	-	95.93	4.07
7. รศ.ดร.เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (ม.อุบลราชธานี)	-	-	-	-	95.70	4.30

หมายเหตุ : (1) สทบ. = สทบ. / ออมสิน / ธ.ก.ส. / กรุงไทย

(2) การชำระคืน หมายถึง ความตรงต่อเวลาในการชำระเงินกู้ของสมาชิก

1.5 สถานะทางการเงิน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การเบิกจ่าย

หน่วย : บาท

แหล่งเงินทุน	วงเงินทุน	เบิกเงินทุน	คงเหลือ
ธนาคารออมสิน	80,000,000,000.00	75,658,967,860.00	341,032,140.00
ธ.ก.ส.	20,000,000,000.00	12,571,421,463.96	7,428,578,536.04
รวม	100,000,000,000.00	92,230,389,323.96	7,769,610,676.04

การชำระคืน

หน่วย : บาท

แหล่งเงินทุน	วงเงินทุน	ชำระคืน	คงเหลือ
ธนาคารออมสิน	79,658,967,860.00	70,043,140,138.26	9,615,827,721.75
ธ.ก.ส.	12,571,421,463.96	10,017,817,244.11	2,553,604,219.85
รวม	92,230,389,323.96	80,060,957,382.37	12,169,431,941.59

- หมายเหตุ : (1) อัตราดอกเบี้ยเงินทุน คิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 6 เดือน เฉลี่ย 7 วันของ 5 ธนาคารพาณิชย์ ขนาดใหญ่บวกค่าบริการจัดการ ร้อยละ 1.75 ต่อปี
- (2) ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ปีละ 2 งวด คือทุกวันที่ 23 มกราคม และ 23 กรกฎาคม ของทุกปี
- (3) ครอบคลุมตามสัญญา กรกฎาคม 2552
- (4) หากได้ชำระคืนงวดที่ 2 ของปี 2551 อีกจำนวน 5,000 ล้านบาท จะคงเหลือประมาณ 7,400 ล้านบาท
- (5) ตั้งงบประมาณ ปี 2552 เพื่อการชำระคืนเงินทุนและดอกเบี้ย รวม 8,100 ล้านบาท

2. การดำเนินงานนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ผ่านมา

2.1 การจดทะเบียนนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2547

ภาค/ชุมชน	จำนวนกองทุน	การจดทะเบียนนิติบุคคล	
		จำนวน	ร้อยละ
1. ภาคเหนือ	16,709	16,097	96.34
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	33,173	30,264	91.23
3. ภาคกลาง	17,519	15,464	88.27
4. ภาคใต้	8,945	5,725	64.00
5. กรุงเทพมหานคร	930	347	37.31
6. ชุมชนทหาร	738	520	70.46
รวมทั้งสิ้น	78,013	68,417	87.70

2.2 การจัดทำระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551

2.1.1 มีการยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2-7) ที่ออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2-5)

2.1.2 เหตุผลของการมีระเบียบนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สอดคล้องตามหลักการ เหตุผล และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.1.3 “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551” ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งได้มีการประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2551 ดังนั้น ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นต้นไป

2.1.4 จุดเปลี่ยนของระเบียบจากระเบียบเดิม

- (1) นิยาม
- (2) วัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- (3) เงินและทรัพย์สินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- (4) การระงับการจ่ายเงิน การชดใช้หรือให้ส่งคืนเงิน
- (5) โครงสร้างของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด และระดับกรุงเทพมหานคร
- (6) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและระดับกรุงเทพมหานคร
- (7) โครงสร้างของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และระดับเขตกรุงเทพมหานคร
- (8) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และระดับเขตกรุงเทพมหานคร
- (9) คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนชุมชนอื่น
- (10) คุณสมบัติกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (11) อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (12) วัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (13) เงินและทรัพย์สินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (14) การเปิดบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (15) การจัดท่างบการเงินและการเบิกจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินตอบแทน
- (16) การกำหนดวิธีการชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืม
- (17) การทำบัญชีและทำตรวจสอบ
- (18) การจัดสรรกำไรสุทธิ

2.3 การบริหารความรู้และความช่วยเหลือ

2.3.1 โดยเครือข่ายคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในระดับต่าง ๆ ผ่านทางภารกิจการสนับสนุนการจดทะเบียนนิติบุคคล

2.3.2 การบริหารความรู้ ซึ่งมีการจัดการเรียนรู้โดยตรงสู่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วย

- (1) วารสารกองทุนหมู่บ้าน
- (2) คู่มือต่าง ๆ

(2.1) คู่มือบัญชี

(2.2) คู่มือกฎหมาย

(2.3) คู่มือเศรษฐกิจพอเพียงกับกองทุนหมู่บ้าน

(2.4) ฯลฯ

(3) เว็บไซต์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ www.villagefund.or.th

(4) คลินิกกองทุน

2.3.3 การให้บริการความช่วยเหลือด้านกฎหมาย

2.4 การพัฒนากองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้าน)

รัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แดลงนโยบายต่อรัฐบาล เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ว่า จะพัฒนาระบบการเงินที่สนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก จากกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมสู่ธนาคารหมู่บ้าน ที่ให้โอกาสประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างยั่งยืน

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมการพัฒนาชุมชน ธนาคารออมสิน ธนาคาร ธ.ก.ส. และธนาคารกรุงไทย ได้ดำเนินการ

2.4.1 สถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้าน) นำร่อง

โดยการสนับสนุนของสถาบันการเงิน จำนวนรวมทั้งสิ้น 499 แห่ง จำแนกเป็น

- การสนับสนุนจากธนาคารออมสิน จำนวน 179 แห่ง
- การสนับสนุนจาก ธ.ก.ส. จำนวน 265 แห่ง
- การสนับสนุนจากธนาคารกรุงไทย จำนวน 5 แห่ง

เพื่อ (1) สร้างการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนากองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน

(2) ศึกษารูปแบบสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้าน)

2.4.2 มีการสร้างการเรียนรู้การพัฒนากองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน และหน่วยงานภาคี จัดทำคู่มือ “หลักการพัฒนากองทุนเป็นสถาบันการเงินชุมชน”

(1) แจกจ่ายคู่มือให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(2) ชี้แจงเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

(3) สนับสนุนให้ธนาคารที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้จัดการ และผู้อำนวยการ

ธนาคารสาขา

2.4.3 โครงการสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้าน) ต้นแบบ

เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้าน

เป้าหมายดำเนินการ จำนวน 2,000 แห่ง โดยกระจายในทุกอำเภอ ๆ ละ 2 แห่ง ทั่วประเทศ

กระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

(1) จัดทำหลักเกณฑ์/เงื่อนไข คุณสมบัติของกองทุนที่จะเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนหลักสูตรและคู่มือโดยคณะกรรมการพิจารณาแนวทางบูรณาการยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(2) ดำเนินการคัดเลือกกองทุนที่จะเข้าร่วมโครงการฯ โดยคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และเครือข่ายคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด ตามหลักเกณฑ์/เงื่อนไข คุณสมบัติที่จะได้กำหนด

(3) ดำเนินการฝึกอบรม ตามหลักสูตร “การบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชน” โดยมีเป้าหมาย 2,000 กองทุน ๆ ละ 3 คน (ซึ่งได้ดำเนินการฝึกอบรมไปแล้ว 15 รุ่น ๆ ละ 30 กองทุน รวม 450 กองทุน

(4) สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนกองทุน ๆ ละ 20,000 บาท โดยโอนเข้าบัญชีกองทุนโดยตรง

(5) ประเมินมาตรฐานเพื่อการพัฒนาต่อเนื่องของกองทุนหมู่บ้านเป็นสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้าน) ต้นแบบ

3. ปัญหาและอุปสรรค

3.1 ความไม่ชัดเจน กระแสข่าวลือการยกเลิก และการไม่สนับสนุนของรัฐบาล และ คมช. ต่อนโยบาย การออกมาวิจารณ์ของนักวิชาการ รวมถึงบุคคลทางกฎหมายและนักการเมือง ทำให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ต้องชี้แจงและสร้างความเข้าใจ เพื่อการรักษาสถานภาพของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.2 มีนโยบายให้ชะลอการจัดตั้งและการจัดสรรเงินให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3 การสนับสนุนด้านงบประมาณ ให้ความสำคัญงบประมาณการชำระคืนเงินกู้ของสถาบันการเงิน และปรับลดงบประมาณด้านการบริหารและการพัฒนาการขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. แนวทางการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

4.1 รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ในข้อ 1.5 ดังนี้

“เพิ่มศักยภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นแหล่งเงินทุนเวียนในการลงทุนสร้างงานและอาชีพ สร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ประชาชนในชุมชน และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน พัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีการบริหารจัดการที่ดี ให้สามารถยกระดับเป็นธนาคารหมู่บ้านและชุมชน”

4.2 แผนงานและกิจกรรมดำเนินงาน

4.2.1 กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากรอบใหม่

(1) การเพิ่มเงินทุนให้หมู่บ้านและชุมชนเมือง

ที่	แผนงาน / กิจกรรม	ปัญหา / อุปสรรค	แนวทางการดำเนินงาน	ด้านนโยบาย
1.	การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านสำหรับหมู่บ้านตั้งใหม่ (หมู่บ้านที่จัดตั้งภายในเดือนธันวาคม 2550)	นโยบายที่ผ่านมาให้ชะลอการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กองทุนละ 1 ล้านบาท)	(1) ใช้วงเงินกู้ที่ยังคงเหลืออยู่ (ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส.) จำนวนรวม 7,769.61 ล้านบาท (2) ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาความร่วมมือสถาบันการเงินและหน่วยงานภาคี จัดทำหลักเกณฑ์เงื่อนไข และขั้นตอนการดำเนินงาน (3) สร้างและจัดการการเรียนรู้ให้แก่หมู่บ้านตั้งใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เมื่อคราวประชุมครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2551 (1) ให้จัดตั้งกองทุนสำหรับหมู่บ้านใหม่ รวมถึงหมู่บ้านและชุมชนเดิมที่ยังไม่ได้จัดตั้ง (2) ให้สำนักงบประมาณพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับการชำระคืนเงินกู้ ปี 2552 อีก 1,600 ล้านบาท

ที่	แผนงาน / กิจกรรม	ปัญหา / อุปสรรค	แนวทางการดำเนินงาน	ด้านนโยบาย
2.	โครงการขยายวงเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน (ธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. และกรุงไทย)	(1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติที่ผ่านมาให้ชะลอโครงการขยายวงเงินกู้ไว้ก่อน (2) การดำเนินงาน (2.1) ธนาคารได้มีการกำหนดเงื่อนไขของตนเองเพิ่มเติม จากที่ได้มีการกำหนดร่วมกันไว้ จึงสร้างความสับสนแก่กองทุนหมู่บ้าน (2.2) อัตราดอกเบี้ยที่ต่างกัน ตามต้นทุนของแต่ละธนาคาร	(1) ให้คณะกรรมการพิจารณาความร่วมมือ สถาบันการเงินและหน่วยงานภาคี จัดทำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการดำเนินงานที่เหมือนกัน (2) สร้างและจัดการการเรียนรู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(1) นโยบาย “โครงการขยายวงเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน” ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรมีการดำเนินการต่อหรือไม่ (2) การหารือ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2551 วงเงินของธนาคารที่ร่วมโครงการได้จัดเตรียมวงเงินสนับสนุน ดังนี้ - ธนาคารออมสิน วงเงิน 4,000 ล้านบาท - ธนาคาร ธ.ก.ส. วงเงิน 16,000 ล้านบาท
3.	การเพิ่มทุนแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	(1) นโยบายที่ผ่านมาให้ชะลอการเพิ่มทุนสำหรับกองทุนหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการดี (กองทุนละ 1 แสนบาท) (2) นโยบายทางการเมืองในการเพิ่มทุนแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	(1) การเพิ่มทุนควรยึดหลักการด้านความพร้อม (ศักยภาพกองทุน) และความต้องการเงินทุนหมุนเวียนของหมู่บ้านและชุมชน (2) กำหนดแหล่งที่มาของเงินทุน และการดำเนินงานด้านงบประมาณ (3) สร้างและจัดการการเรียนรู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- นโยบาย “มีการเพิ่มทุน” แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหรือไม่

(2) กระตุ้นการสร้างงานและอาชีพ โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการสนับสนุนเงินทุนให้แก่วิสาหกิจชุมชน และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.2.2 การจัดการเรียนรู้ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2551 มีมติ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานด้านการจัดการการเรียนรู้ การเพิ่มศักยภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการพัฒนากองทุนหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการที่ดีและความพร้อม เพื่อยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

4.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีการฟื้นฟูให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็ง แก้ไขปัญหาความยากจน โดยพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อเพิ่มศักยภาพการหารายได้ ลดรายจ่าย สร้างโอกาสในอาชีพอย่างยั่งยืนให้แก่ประชาชน ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล